

Meetnet nachtvlinders

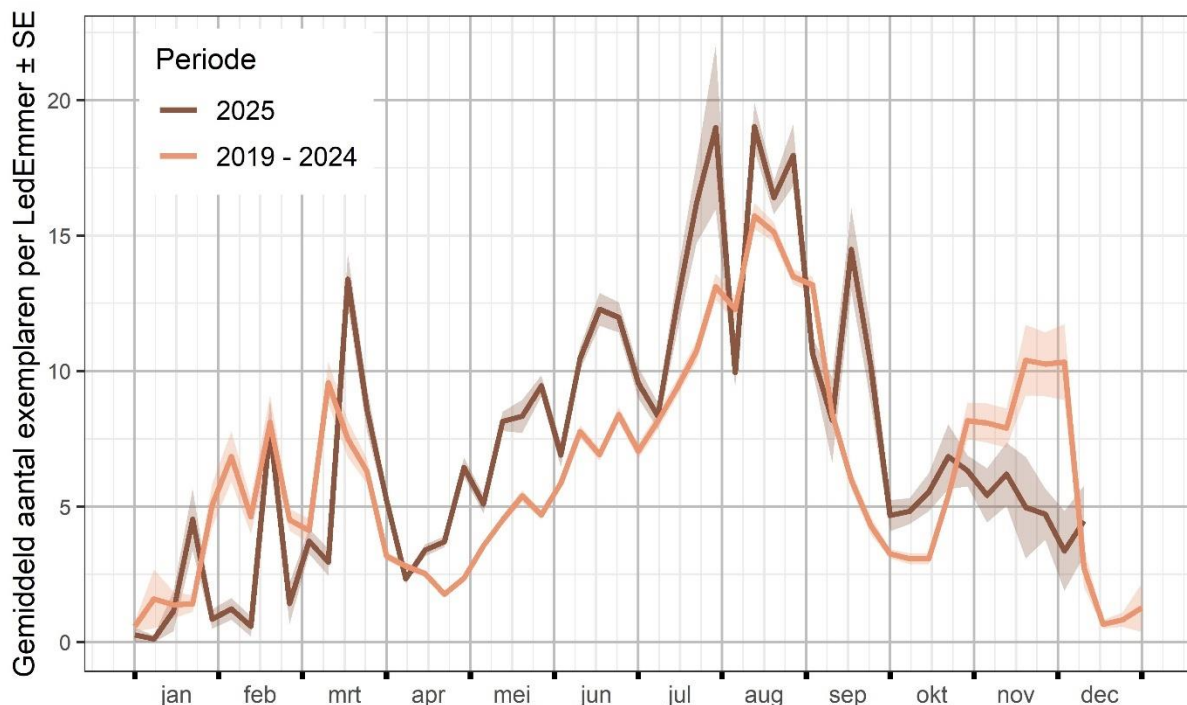
Nieuwsbrief december 2025

Beste tellers, het jaar loopt op zijn einde en de feestdagen zijn in zicht. Toch willen we het nachtvlinderjaar afsluiten middels deze laatste nieuwsbrief van 2025. Zoals de meeste van jullie wel weten, hebben er de afgelopen maanden nog genoeg nachtvlinders gevlogen, en daar willen we jullie graag nog een update over geven.

Het jaar is nog niet helemaal voorbij, maar we kunnen wel alvast melden dat er dit jaar op een recordaantal van **1673** verschillende meetpunten is geteld. Er zijn in totaal **673** soorten macronachtvlinders (**363.610** exemplaren) en **837** soorten microvlinders (**150.822** exemplaren) geteld. Dat maakt in dat er in totaal **1510** soorten nachtvlinders zijn gezien! Deze data is verzameld door **843** verschillende tellers, waarvan er **514** ook de microvlinders hebben geteld. Namens ons ontzettend veel dank hiervoor!

In het veld

In de maanden oktober, november en december vliegt een aantal najaarssoorten die soms (vooral in bossen) in hoge aantallen aanwezig kunnen zijn. We spreken dan van een 'najaarspiek' in aantallen nachtvlinders. Als we echter naar de aantallen van dit jaar kijken (figuur 1), zien we dat de najaarspiek in 2025 vrijwel afwezig is in vergelijking met het gemiddelde van de voorgaande vijf jaar. Ondanks dat de temperaturen vrij hoog waren en er nog veel is doorgeteld binnen het meetnet, hebben de najaarssoorten het dus een stuk minder goed gedaan. Misschien was het gewoon te warm voor de soorten die over het algemeen prima gedijen onder een beetje vorst?

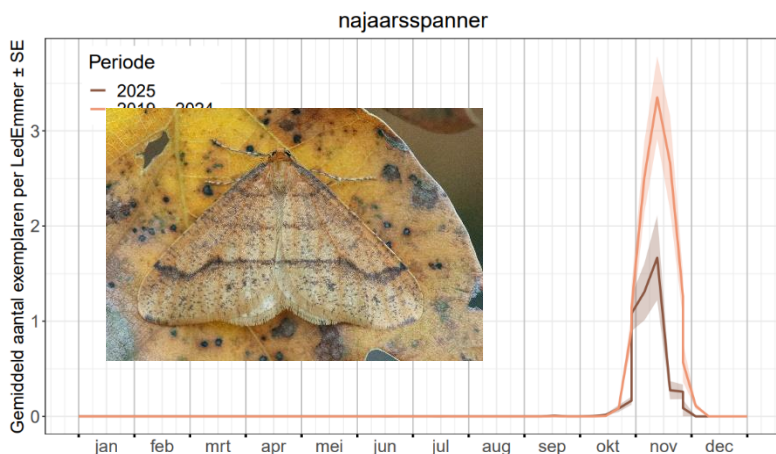
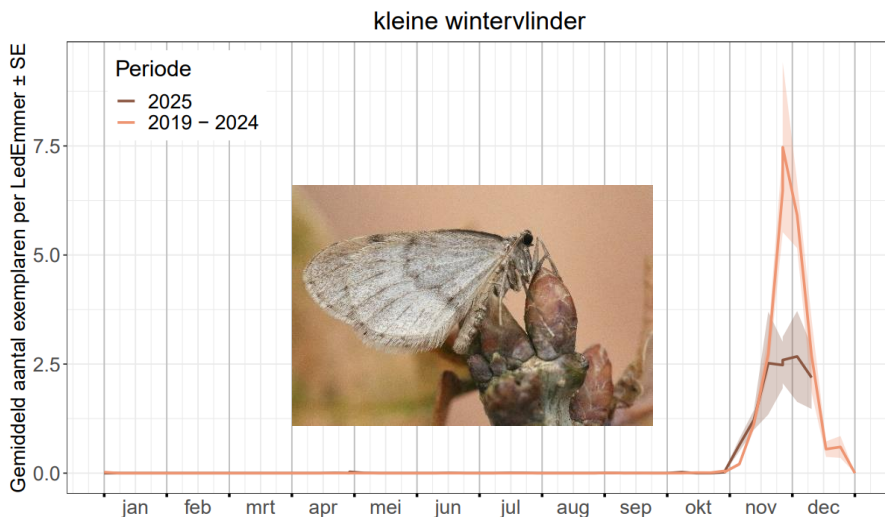
Figuur 1: Vliegtijdgrafiek van 2025 (donkere lijn) in vergelijking met het gemiddelde over de periode 2019-2024 (lichtere lijn). Om de aantallen tussen de jaren goed te kunnen vergelijken is enkel de data van de LedEmmers gebruikt.

Najaarssoorten

Niet alle najaarssoorten lijken het even slecht te doen, maar veel algemenere soorten hebben toch een minder goed jaar. Hieronder bespreken we een aantal algemene verschijningen in de maanden oktober-december. Al jullie gegevens zullen eind december naar het Centraal Bureau voor de Statistiek worden opgestuurd om tot de uiteindelijke cijfers te komen hoe het met de soorten gaat. Zoals elk jaar zullen deze cijfers worden samengevat in de Vlinderbalans die rond 1 april 2026 klaar zal zijn. Tegen die tijd delen we uiteraard weer een link naar deze balans in deze nieuwsbrief.

Kleine wintervlinder

De kleine wintervlinder is één van de meest algemene soorten in het late najaar, die soms massaal kan vliegen. De aantallen van 2025 liggen een stuk lager dan de gemiddelde aantallen van de voorgaande jaren. Het is een typische soort die juist na een aantal koude dagen (bijvoorbeeld na de eerste nachtvorst) tevoorschijn komt. Nu hebben we dit jaar nog maar weinig nachtvorst gehad en liggen de temperaturen constant relatief hoog. Misschien een reden dat deze soort het minder goed doet dit jaar?

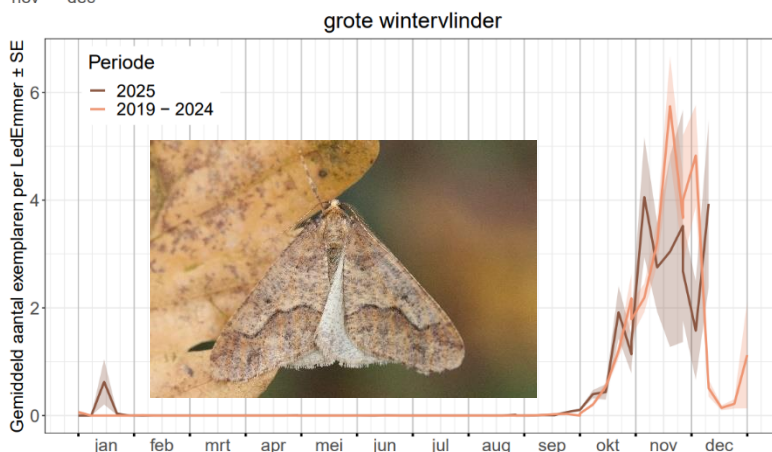

Najaarsspanner

De najaarsspanner heeft een relatief korte vliegpiek in november. Ook deze soort kende dit jaar lagere aantallen dan in het gemiddelde van 2019-2024. De najaarsspanner wordt voornamelijk in bossen waargenomen, maar is ook niet heel ongewoon in tuinen.

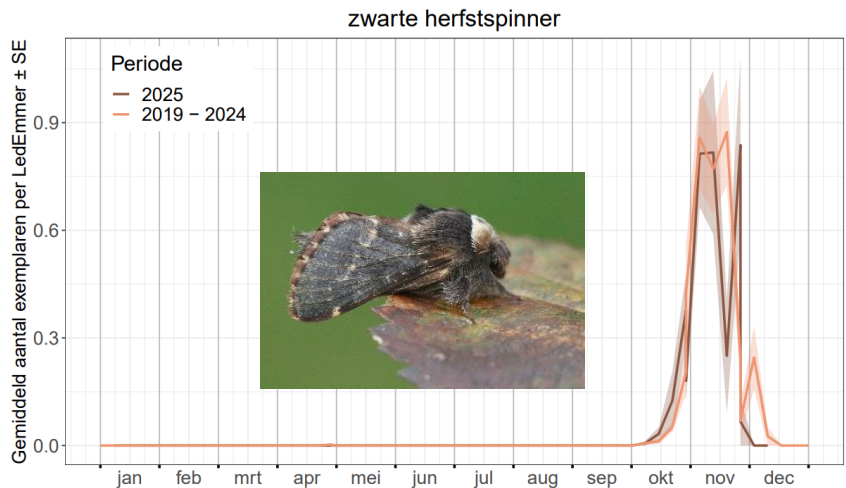
Grote wintervlinder

Deze soort, die qua uiterlijk wel wat op de grote voorjaarsspanner lijkt, heeft een veel langere vliegtijd dan de najaarsspanner en vliegt van september tot soms in januari, zoals begin dit jaar. De soort is net zoals de kleine wintervlinder heel algemeen, maar ook de grote wintervlinder kent in 2025 een iets minder goed jaar in vergelijking met het gemiddelde van 2019-2024.

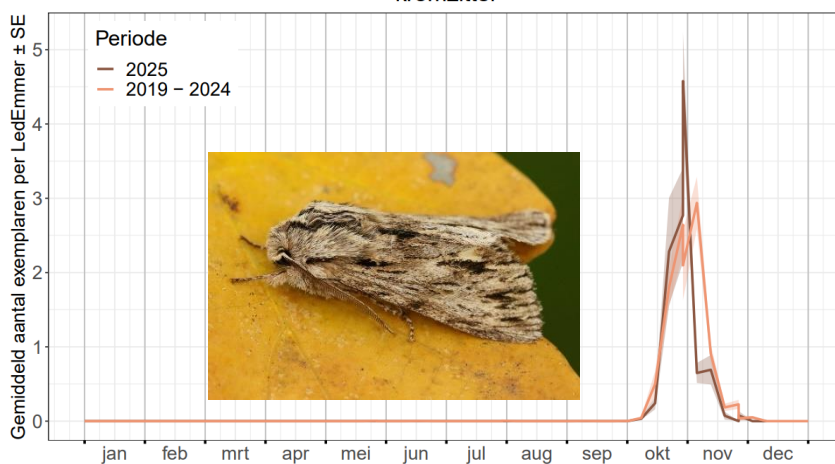

Zwarte herfstspinner

Dit is een typische soort voor de maand november en begin december. De soort is vrij algemeen en ook een vrij normale verschijning in tuinen. Deze soort deed het in vergelijking met de jaren 2019-2024 niet beter of slechter. Wel werd de soort in de maand december voornamelijk bijna niet meer gemeld, waar in andere jaren dan nog wel regelmatig meldingen zijn.

kromzitter

Kromzitter

De kromzitter, een typische soort van oktober en november (en soms nog tot in december) had in 2025 een gemiddeld jaar. Dit jaar lagen de aantallen voornamelijk in de laatste week van oktober hoger dan het gemiddelde over de jaren 2019-2024.

Persoonlijke rapportage

We versturen met deze nieuwsbrief geen persoonlijke rapportage mee, deze verwachten we aan het begin van het nieuwe jaar te sturen. Zo kunnen we de tellers die jaarrond tellen nog de kans gunnen om de laatste twee weken van het jaar nog de val te plaatsen. Daarnaast ook de oproep aan degene die hun tellingen van 2025 nog niet ingevoerd hebben in het meetnet, dit alsnog voor het einde van het jaar te doen!

Binnenkort te zien

Mocht je denken dat de nachtvlinders pas weer vanaf februari actief zijn, dan heb je het mis. In principe vliegen (voornamelijk in bossen) de nachtvlinders het hele jaar door, mits de nachtemperaturen boven nul blijven. Momenteel zijn de laatste kleine- en grote wintervlinders nog actief, maar die zullen snel klaar zijn. Dan beginnen vrij snel daarna in de bossen de kleine voorjaarspanners en perentakken met vliegen. Zeker de perentak zou je nu al kunnen treffen, aangezien die rond de kerstdagen in de bossen met regelmaat al gezien wordt. Natuurlijk heb je de hele winter tijdens milde nachten kans op soorten die overwinteren als imago, zoals de wachtervlinder, bosbesuil, roodkopwinteruil en zwartvlekwinteruil.

Figuur 2: De perentak (links man, rechts vrouw) vliegt in de bossen al vanaf eind december.

Check je spullen!

Mocht je nachtvlinders monitoren met een LedEmmer, hierbij de oproep om in deze 'rustige' nachtvlinderperiode je materialen te checken. Doen je LEDlampjes het bijvoorbeeld nog allemaal? Zo niet, dan raden we je aan om de LEDstrip te vervangen. Kom niet voor verrassingen te staan als je straks weer wilt beginnen met inventariseren. Werken bepaalde materialen niet naar behoren? Neem dan contact met ons op. Misschien heb je nog garantie of zorg anders voor een nieuwe lamp. Op de website kan je onderaan [deze pagina](#) de ledsetjes bestellen.

Monitoorders in regio Lingewaard – Ooijpolder gezocht!

De afgelopen jaren en decennia hebben verschillende agrarische natuurbeheerders en ondernemers zich met toewijding ingezet voor het ontwikkelen en behouden van waardevolle natuurlijke gebieden in de regio Lingewaard en de Ooijpolder. Het doel is om voedselproductie op een duurzame manier te laten samengaan met een rijke biodiversiteit — in al haar vormen. Sommige natuurbeheerders richten zich bijvoorbeeld op het ontwikkelen van habitat voor vogels. Anderen vinden dat hagen en bomen een belangrijke bijdrage leveren aan bodembiodiversiteit. Op initiatief van natuurboer Louis Dolmans van Doornik Natuurakkers wordt momenteel de haalbaarheid verkend van agroforestry in deze regio's. Dit initiatief heeft geleid tot de oprichting van het Agroforestry Netwerk Regio Nijmegen, met een focus op de waarde van hagen. Hagen hebben namelijk multifunctionele toepassingen en binnen het Agroforestry Netwerk willen we achterhalen in hoeverre hagen effect hebben op de diversiteit op de percelen van de agrarische beheerders.

Gelukkig zijn er tegenwoordig steeds meer Meetnetten en bijbehorende protocollen beschikbaar, waarmee biodiversiteitsindicatoren op een gestandaardiseerde en gestructureerde manier gemonitord kunnen worden. Vanuit het Agroforestry Netwerk Regio Nijmegen doen wij daarom een oproep aan monitoorders: help ons via verschillende Meetnetten / Tellingen inzicht te krijgen in de staat van biodiversiteit op de agroforestry-locaties in deze regio's. De betreffende locaties zijn:

Bemmel, Ressen, Huissen, Stokkum, Persingen en Leuth. De locaties liggen in mooie omgevingen en focussen zich op natuurlijke ontwikkeling.

Heeft u kennis van dagvlinders, nachtvlinders, hommels, libellen, broedvogels of andere soortgroepen waar een Meetnet of gestandaardiseerde telling aan gekoppeld kan worden, dan kunnen we uw hulp enorm gebruiken! Als u het leuk vindt om op één of meerdere van de natuurrijke percelen te gaan monitoren, kunt u contact met mij opnemen via

lewis@monitoringvoedselbossen.nl

of 06-83400545

In het nieuws

- [Maansikkeluil zorgt voor najaarspiek in BIMAG](#)

Figuur 3: In deze tijd van het jaar, met relatief hoge temperaturen, zijn bepaalde soorten soms in de war. Zo ook deze kleine voorjaarsuil die al op 13 december in een LedEmmer verscheen. Samen met de nu algemene grote wintervlinder toch een bijzondere combinatie.

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvinders

Rik Wever, José Kok, Jannes Boers, Maurits Mocnik en Jurriën van Deijk

Tel.: 0317 467346

meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.